

Uusikaupunki

#UkiLiikkuu

Uudenkaupungin liikkumisohjelma 2025–2030

Kuva: Ella Jalava Sportphotography

Sisällys

LÄHTÖKOHTIA

Ohjelman tarkoitus ja laatimistapa 3

Yhteiskunnan ja liikuntakulttuurin muutosvirtoja 4

Riittämättömän liikunta-aktiivisuuden yhteiskunnallinen haaste..... 5

Kuntien liikuntapalveluiden lainsäädännöllinen kehikko..... 6

Ohjelmassa käytetty tarkastelukehikko7

NYKYTILANTEEN TARKASTELUA

Nykytilanne lukujen valossa..... 9

Nostoja asukaskyselyiden tuloksista 10

Nostoja seura- ja yhdistyskyselyn tuloksista.....11

Kokonaisanalyysi nykytilanteesta12

OHJELMAN PÄÄTOIMENPITEET

Liikuntaolosuhteiden kehittäminen14

Palveluiden ja toimintatapojen kehittäminen.....15

Ohjelman toimeenpano ja seuranta.....16

LIITTEET

- Liikkumisen edistämistyön organisointi Uudessakaupungissa.....18
- Uudenkaupungin vetovoimatekijöitä kyselystä19

#UkiLiikkuu	Uudenkaupungin liikkumisohjelma 2025–2030	
NorthSport Consulting Oy Vastuukonsultit Jan Norra ja Ari Karimäki	Taitto: Pirjo Uusitalo-Aura // NorthSport Consulting Valokuvat: Uudenkaupungin kaupunki	

Ohjelman tarkoitus ja laatimistapa

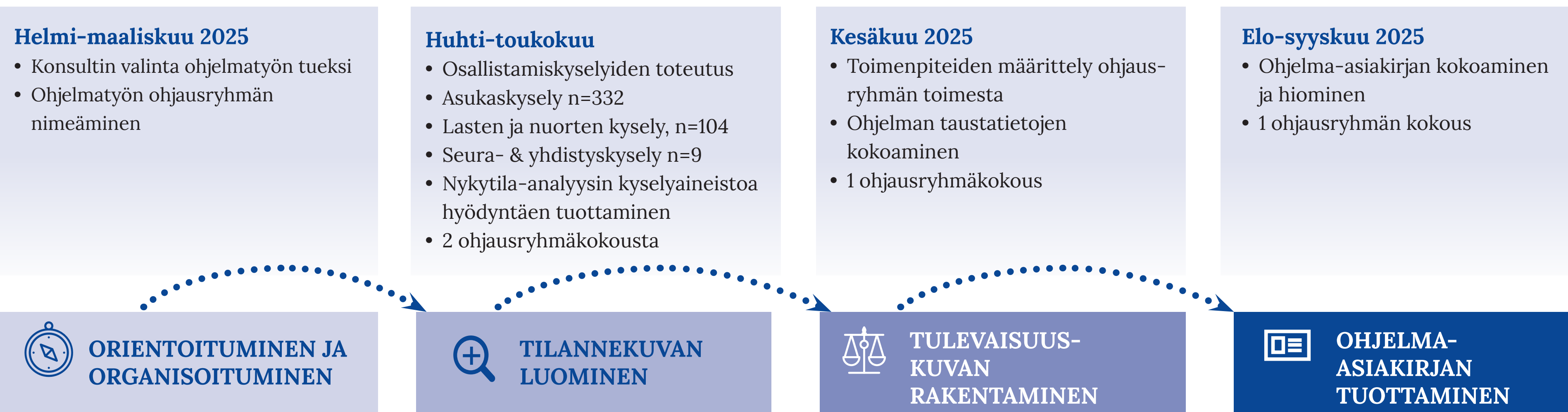
Uudenkaupungin liikuntapaikkojen kehittämistä sekä liikkumisen edistämistä on ohjannut vuosien 2020–2025 välillä omat strategiset ohjelmat. Ohjelmien kautta on viety käytännön toimenpiteiksi Uudenkaupungin kaupunkistrategiassa olevia tavoitteita, erityisesti hyvinvoinnin edistämisen osa-alueella. Tässä esiteltävän liikkumisohjelman tarkoituksena on luoda vastaavalla tavalla suuntaviivoja 2020-luvun loppuosan toimenpiteille. Lähtökohtana on ollut kuitenkin yhdistää aiemmin erilliset ohjelmat yhdeksi kokonaisuudeksi.

Ohjelma-asiakirjan laatimisessa on osallistettu laajasti eri-ikäisiä kaupunkilaisia sekä kaupungin liikuntaseuratoimijoita. Ohjelman laatimisprosessi on esitetty alla. Työssä asiantuntijatukena on toiminut North Sport Consulting asiantuntijayritys

Ohjelman laatimistyöstä on vastannut ohjausryhmä, johon ovat kuuluneet Jan Vuorenlaakso (Hyvinvointijohtaja), Leena Arvela- Hellen (Kaupungin arkkitehti), Arja Kitola, (Opetustoimen johtaja), Annina Kiiveri (Varhaiskasvatuksen johtaja), Mikko Jalonen (Työpäällikkö / Tekninen infra), Maria Saarinen (Viher-työn johtaja / Ulkoliikunta-alueet), Henriikka Lohtaja (Suunnitteluinsinööri / kaupunkisuunnittelu), Jennika Salonen (Nuorisopalvelujen vastaava), Taru Joutsa-Huutola (Liikuntapalvelujen vastaava) sekä Rami Arola (Kiinteistöpäällikkö).

Tässä esiteltävä liikkumisohjelma tulee nähdä ajan ja tilannemuutosten myötä päivittyvänä työkaluna, jota hyödynnetään kaupungin eri yksiköiden toimenpiteiden yksityiskohtaisessa vuosisuunnittelussa. Toivomme ohjelman jalkautuvan laajasti – liikkumisen edistäminen on koko kaupungin yhteinen asia.

Ohjelmatyön ohjausryhmä

Yhteiskunnan ja liikuntakulttuurin muutosvirtoja

Liikkumisohjelman tarkoituksena on tuottaa näkemystä ja konkreettisia tulevaisuuden suuntaviivoja Uudenkaupungin kaupungin liikuntapalveluille ja kaupungin muulle liikkumisen edistämistyölle. Osana ohjelmatyötä on siten pyritty tunnistamaan myös keskeisiä yleisiä yhteiskunnallisia ja liikuntakulttuurin muutosvirtoja, jotka tuovat sekä tulevaisuuden haasteita että mahdollisuuksia paikallistason kehittämistyölle.

Alla olevaan kuvaan on koottu North Sport Consulting oy:n toimesta tällaisia tekijöitä. Kyseistä kuvaa on hyödynnetty ohjelman toimenpiteiden suunnitteluvaiheessa ajatusten ja keskustelun herätteenä.

Riittämättömän liikunta-aktiivisuuden yhteiskunnallinen haaste

Kuntien lakisääteisenä tehtävänä on luoda ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia edistävän liikunnan edellytyksiä ja olosuhteita. Kyseiselle ydintehtävälle on tänä päivänä entistä suurempi yhteiskunnallinen tarve, kuten ohessa oleva kuva osoittaa. Kuvassa on pelkistään esitetty nykyinen ”liikkumattomuuden haaste” valtakunnallisella tasolla tarkasteltuna. Pääosa väestöstä liikkuu vähemmän kuin nykyiset eri-ikäisille suunnatut liikuntasuositukset suosittavat!

Uudenkaupungin liikkumisohjelman tarkoituksena on kuvata niitä keskeisiä keinoja, joilla kaupunkiorganisaation eri toimijat tarttuvat kuvattuun yhteiskunnallisen haasteeseen. Huomionarvoista on myös se, että kyse ei ole ainoastaan väestön hyvinvoinnista vaan merkittävässä määrin myös julkisen talouden kestävydestä ja siten myös kaikkien kuntien elinvoimasta. UKK -instituutin arvioidenperusteella liian vähäisen liikkumisen kustannukset ovat vuosittain valtakunnallisesti n. 1.4 miljardia euroa. Uudenkaupungin osalta arvioiden liikkumattomuuden kustannukset ovat UKK -instituutin laskurin mukaan n. 4,8 miljoonaa euroa vuodessa.

	LIKKUMISEN SUOSITUKSET*	LIIAN VÄHÄN LIIKKUVIEN MÄÄRÄ*
< 7 v. 	Reipasta ja rasittavaa liikuntaa 3 t joka päivä, josta 1 t vauhdikasta fyysistä aktiivisuutta ja 2 t reipasta ulkoilua ja kevyttä liikuntaa	n. 25% (valtakunnallisesti)
7–17 v. 	Reipasta ja rasittavaa liikuntaa vähintään 1 tunti joka päivä	yli 65% (valtakunnallisesti)
18+ v. 	Reipasta liikkumista terveydeksi ainakin 2 t 30 min viikossa TAI Rasittavaa liikkumista kunnon vuoksi ainakin 1 t 15 min viikossa SEKÄ Työikäisille lihaskuntoa ja liikehallintaa sekä ikääntyneille tasapainoa ja notkeutta kehittävää aktiviteivisuutta ainakin 2 kertaa viikossa.	yli 50% (valtakunnallisesti)

* Karkeistukset tuoreimmista valtakunnallisista suosituksista ja tutkimuksista (mm. Liikuntaraportti: Suomalaisten mitattu liikkuminen, paikallaanolo ja fyysinen kunto 2018–2022) sekä Piilo-tutkimus 2023.

Liikkumisen edistämisen lainsäädännöllinen kehikko*

LIIKUNTALAKI (10.4.2015/390)

Liikuntalaki antaa kunnille toimintavelvoitteen - yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä.
Liikuntalain kokonaisuudistus v. 2015 toi mukanaan myös yhteistyövelvoitteen: kunnan lakisääteisten tehtävien toteuttaminen tulee

tapahtua eri toimialojen yhteistyönä. Liikuntalain arvopohjassa on keskeistä yhteiskunnan hyvinvointipolitiikan tukeminen liikunnan avulla. Tavoitteena on selkeästi liikuntaharrastuksen laajentaminen myös uusiin ja liikunnallisesti passiivisiin väestöryhmiin.

KUNTALAKI (10.4.2015/410)

Kuntalain mukaan ”Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.”

Liikunta on selkeästi yhteydessä ihmisten työkykyyn, terveyteen ja sitä kautta myös koko yhteiskunnan hyvinvointiin. Liikunta on siten hyvinvointipolitiikan väline ja sillä on merkittävä rooli kuntalaisten työkyvyn ja terveyden ylläpidossa.

Kunnilla on lakisääteinen velvoite luoda ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia edistävän liikkumisen ja liikunnan edellytyksiä ja olosuhteita

LAKI SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON JÄRJESTÄMISESTÄ (612/2021)

”Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain.

-- Kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan.”

Fyysisen aktiivisuuden seuranta kuuluu osaksi kunnan tehtävää hyvinvoinnin tilan seuraamisessa sekä sen edellytysten edistämisessä. Kunta työskentelee yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

LIIKUNTATOIMINNAN RAHOITUKSEEN JA YHDENVERTAISUUTEEN VAIKUTTAVIA SÄÄDÖKSIÄ JA SÄÄNTELYÄ

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009) | Valtioneuvoston asetus liikunnan edistämisestä (55/2015) | Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) | Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986)

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) | Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987) | Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011) | Kuntakohtainen hallintosääntö

PERUSTUSLAKI / SIVISTYKSELLISET OIKEUDET (11.6.1999/731)

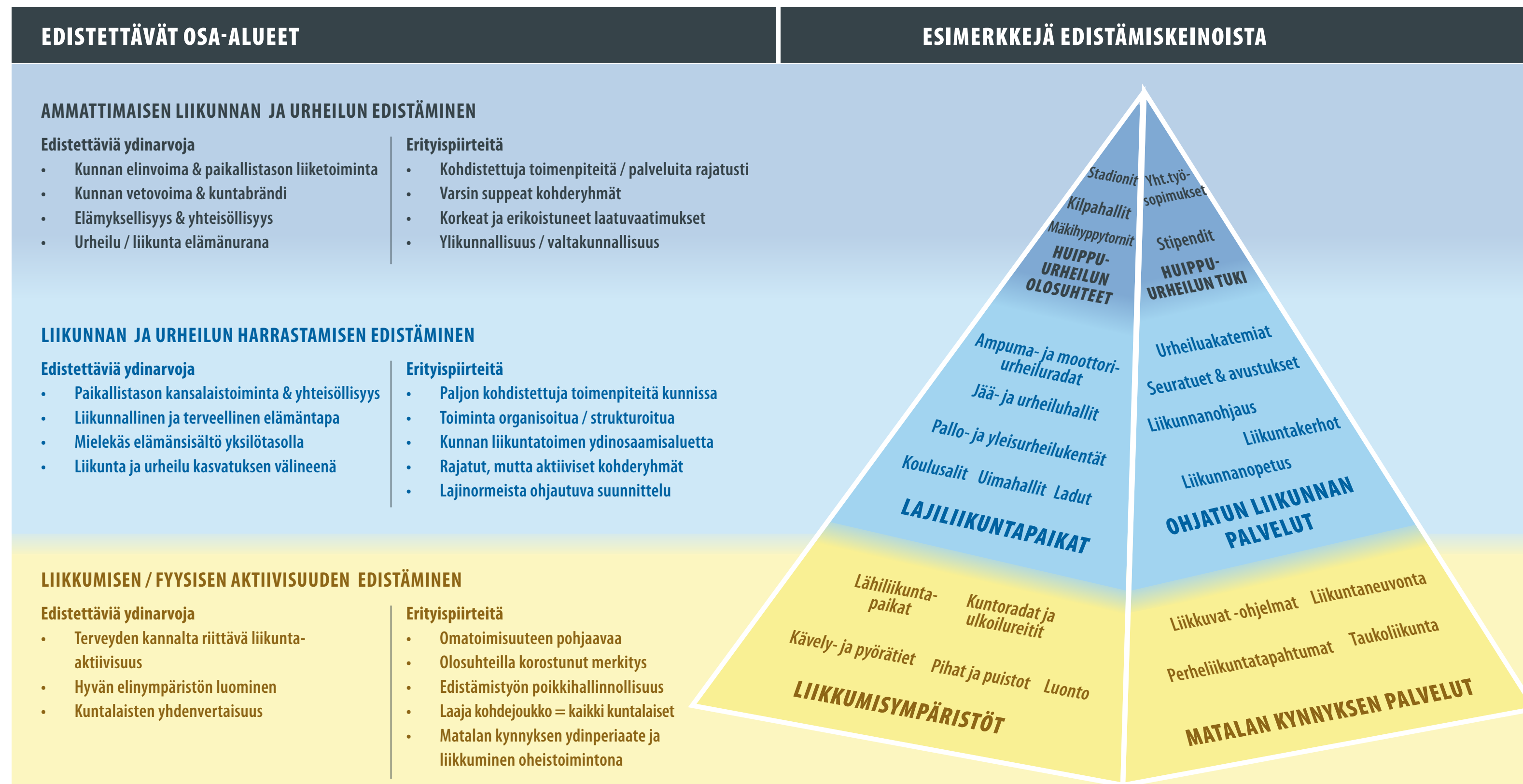
”...Julkisen vallan on turvattava jokaiselle yhtäläinen.. mahdollisuus kehittää itseään varallisuuden sitä estämättä.”

* Muokattu lähteestä: Kuntaliitto / Liikunnan asema lainsäädännössä

Ohjelmassa käytetty tarkastelukehikko

Kuntien liikuntapalveluiden laaja-alaista kokonaisuutta on tarkasteltu ohjelmatyössä alla olevan North Sport Consulting oy:n tuottamaa jäsentelyä hyödyntäen. Ohjelmatyössä on fokus ollut Liikkumisen ja fyysisen aktiivisuuden edistämisen sekä Liikunnan ja urheilun harrastamisen edistämisen osa-alueissa.

Alla olevassa kuviossa näkyvien ”olosuhteiden” (pyramidin vasen kylki) sekä palveluiden (pyramidin oikea kylki) lisäksi ohjelmatyössä on kunnan liikumisen ja liikunnan edistämiskeinoina tunnistettu ohjelmassa erityyppiset kunnan tukitoiminnot, kuten poikkihallinnollinen ja sidosryhmäyhteistyö, viestintä, kuntalaisosallistaminen yms.

A wide-angle photograph of a modern indoor swimming pool. On the left, a bright green water slide curves down towards the pool. In the center, a white diving platform with a staircase leads into the water. The pool is divided into lanes by blue and white lane lines. Red and white triangular flags are strung across the pool. The ceiling is high with large windows on the right side, and the floor is made of light-colored wood. The overall atmosphere is bright and clean.

Nykytilanteen tarkastelua

Edellisten v. 2020–2025 ohjelmien toteutumisen tarkastelua

Hyvin edenneitä toimenpiteitä:

- Keskeiset isot olosuhdeinvestoinnit toteutuneet (Wintteri ja Pietolan tekonurmikentät) sekä saatu jäähalliin oheisharjoittelutila.
- Lähiliikuntaolosuhteiden kehittämisen osalta saatu valmiiksi mm. Kalannin ja Santtion lähiliikuntapaikkojen kunnostukset sekä useita leikkipuistojen kunnostuksia.
- Liikkumisreitistöihin liittyvistä kehittämistoimenpiteistä edennyt mm. keskusta-alueen kävely- ja pyöräilymahdollisuuksien kehittäminen sekä Kasarminlahden esteetön luontopolku.
- Saatu lisävauhtia kaupungin ”Liikkuva varhaiskasvatus”, ”Liikkuva Koulu” ja ”Voimaa vanhuuteen” -ohjelmiin sekä kouluissa tapahtuvaan ”Suomen harrastamisen malli” -kerhotoimintaan.
- Liikuntaneuvontapalveluissa saatu käyntiin ryhmämuotoinen toimintamalli ja kehitetty palveluiden saavutettavuutta.
- Saatu luoduksi välinelainaamo toimintaa kirjastojen yhteyteen.
- Vahvistettu kaupunkilaisten osallistamista liikuntapalveluiden kehittämiseen mm. osallistavalla budjetoinnilla ja säännöllisillä liikuntakyselyillä.

Vielä toteutumatta olevia toimenpiteitä:

- Jäähallin rakenteiden korjaushanke vielä käynnistymättä eikä ulkotekojääkentän tarveselvitystä vielä tehtynä.
- Lähiliikuntaolosuhteiden osalta keskusta-alueelle kaavaillun ulkokuntoilupaikan toteuttaminen ei ole edennyt ja Leijonapuiston kehittämisen osalta työ vielä kesken.
- Kaavailluista suunnitelmahankkeista eivät ole edenneet Santtion uimarannan kehittämissuunnitelman laadinta eikä liikuntapaikkojen huoltorakennusten korjaussuunnitelman laatiminen.

Nykytilanne lukujen valossa

Keskeisimmät olosuhdeinvestoinnit v. 2021–2025	Kustannukset
Sisäliikuntaolosuhteiden kehittäminen - Wintterin uusi uimahalli ja muut sisäliikuntatilat - Pohitullihallin remontointi	n. 29.65 M€
Pallo- ja urheilukenttien kehittäminen Pietolan pallokentän peruskorjaus	n. 0.75 M€
Lähiliikuntaolosuhteiden kehittäminen mm. Pumptrack-skeittipuisto, Kalannin luistelukaution kunnostus, Sorvakon koripallokentän asfaltointi ja frisbeegolf –radan toteutus	n. 0.55 M€
Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustuksia saatu v. 2020–2025	n. 1.5 M€
YHTEENSÄ	n. 29.5 M€

Kaupungin liikuntapalveluiden tunnuslukuja	Määrä
Kaupungin liikuntapalvelujen kokonaiskävijämäärä	n. 80 000
Liikuntaryhmien kävijämäärä	n. 6200 / v.
Liikuntaneuvonnan asiakaskohtaamisia	n. 18 / v.
Uimahallin kävijämäärä	n. 70 000
Avustettuja urheiluseuroja / kokonaisavustusmäärä	n. 18 kpl / 76 550 €
Sisäliikuntavuoroja kunnan tiloissa seuroilla ja muilla toimijoilla	n. 12 500 h / v.

Kaupungin ylläpitämät ulkoliikuntaolosuhteet	Määrä
Kävely- ja pyörätiet (jalankulku ja pyörätiet)	63 km
Valaistut kuntoradat / valaistut ladut	17 km / 17km
Kuntopolut / taukopaikat (laavut, nuotiopaikat)	13 km/ 4 kpl
Isot pallokentät: hiekka / tekonurmi / nurmi	2 kpl/1 kpl/2 kpl
Yleisurheilukentät	3 kpl
Luistelalueet / kaukalot	12 kpl/8 kpl
Lähiliikuntapaikat (koulupihakohteet & monitoimiareenat)	5 kpl
Ulkotenniskentät / ulkolentopallokentät / ulkokoripallokentät	2 kpl/4 kpl/ 3 kpl
Kuntoportaatt	1 kpl
Uimarannat	11 kpl
Frisbeegolfradat	2 kpl
Leikkipuistot	30 kpl
Skeittiparkit-Pumptrack-rata	1 kpl

Kaupungin ylläpitämät sisäliikuntaolosuhteet	Määrä
Pienet liikuntasalit koulujen yhteydessä	7 kpl
Liikuntahallit/ uimahalli / jäähalli	3 kpl / 1 kpl / 1 kpl
Kuntosalit	4 kpl

Nostoja osallistamiskyselyiden tuloksista*

Positiivisia viestejä

ASUKASKYSELY

Aikuisvastaajista yli 90% erittäin tai melko tyytyväisiä kaupungin **uimahalliin ja kuntosaleihin** (= %osuus niistä, jotka arvioivat ko. olosuhdetta). Tyytyväisten osuus suurin NSC:n yli 20 kunnan vertailuaineistossa!

LASTEN JA NUORTEN KYSELY

Ala- ja yläkoululaista lähes 75% antoi hyvän arvosana oman **koulupihansa liikuntamahdollisuuksiin**. Tyytyväisten osuus suurin NSC:n yli 15 kunnan vertailuaineistossa!

SEURAKYSELY

Liikuntaseuroista yli 90% oli erittäin tai melko tyytyväisiä kaupungin tarjoamien **harjoitustilojen laatuun ja saavutettavuuteen**. Tyytyväisten osuus suurinta NSC:n yli 20 kunnan vertailuaineistossa!

SEURAKYSELY

Liikuntaseuroista yli 75% antoi **kiitettävän kokonaisarvosanan** Uudenkaupungin seuroille tarjoamiin olosuhteisiin ja palveluihin. Arviointien keskiarvo (8.8) on korkein NSC:n yli 20 kunnan vertailuaineistossa!

Herätteitä

ASUKASKYSELY

Kyselyn perusteella Uudenkaupungin aikuisväestöstä 60% **liikkuu liikuntasuosituksia vähemmän**.

ASUKASKYSELY

Aikuisvastaajista lähes 40% melko tai erittäin tyytymättömiä kaupungin **ohjatun liikunnan palveluihin ja hiihtolatuihin** (= %osuus niistä, jotka arvioivat ko. olosuhdetta).

LASTEN JA NUORTEN KYSELY

Alakouluikäisistä yli 80% ja yläkouluikäistä yli 50% ei tiedä nykyisiä **kouluikäisten liikuntasuosituksia**.

SEURAKYSELY

Seuroista 90% pitää melko tai erittäin suuren tulevaisuuden haasteena **vapaaehtoisten määrän vähenemistä toiminnasta**.

* Osallistamiskyselyt toteutettu huhtikuussa 2025 (Aikuisväestön kysely n= 332 , Lasten ja nuorten kysely n=104 ja Seurakysely n=9)

Kokonaisanalyysi nykytilanteesta

	LIIKUNTAOLOSUHTEET	LIIKUNTAPALVELUT	TOIMINTATAVAT JA TUKITOIMINNOT
 Vahvuudet / Mahdollisuudet	- Liikuntasalien tarjonta ja laatu kaupungissa erittäin hyvällä tasolla huomioiden erityisesti Wintterin uusi palloilusali sekä koulujen yhteydessä olevien liikuntasalien hyvä tilanne. - Uimahallitilanne erittäin hyvä Wintterin valmistumisen myötä. - Kaupungin ylläpitämiä kuntosaleja useampia ja ne ovat varsin hyvätasoisia. - Yleisurheilun olosuhteet hyvällä tasolla huomioiden tarjolla olevat yleisurheilukentät sekä Wintterin laadukkaat sisäharjoittelumahdollisuudet. - Kaupungin keskusta-alueella hyvä kevyenliikenteen verkosto sekä viihtyisä kävelyyn houkutteleva ydinkeskusta. - Kaupungissa hyviä merellisiä ulkoilu- ja luontoliikuntamahdollisuuksia – mm. hyviä uimarantoja. - Kaupungin alueella useita hyviä frisbeegolfratoja. - Kaupungissa yksityisen tahon ylläpitämä hiihtoputki.	- Kaupunki aktiivisesti mukana valtakunnallisissa liikkumisen edistämisen ohjelmissa (= Liikkuva varhaiskasvatus ja Liikkuva Koulu sekä Voimaa vanhuuteen.) - Liikuntakerhotoiminta toimii varsin hyvin (= Harrastamisen Suomen malli -kerhot). - Ikääntyneiden liikuntaneuvonnassa aktiivista ryhmämuotoista toimintaa. - Liikuntaseuroille suunnatut avustukset ja epäsuorat tuet (mm. tilasubventiot) hyvällä tasolla. - Uimakoulut toimivat hyvin – palvelua tarjolla jo esiopetuksesta lähtien.	- Liikkumisen edistämistyötä kaupungin eri palvelualueilla tekevä henkilöstö osaavaa ja motivoitunutta - Kaupunkiorganisaatio aktiivinen kaupunkilaisten ja paikallistoimijoiden osallistamisessa palveluiden kehittämiseen.
 Heikkoudet / Uhat	- Ulkoliikuntapaikkojen osalta puuttunut kokonaisvaltaisempi ja strategisempi kehittämisote – ”Liikuntapuisto –ajattelumalli” voisi avata uudella tavalla ko. kehittämistyötä. - Vapaakäyttöisten lähiliikuntapaikkojen osalta tunnistettuja kehittämistarpeita mm. ulkokuntosalien osalta sekä salibandyn ulkopelimahdollisuuksien osalta. Heikkenevien talvien myötä myös lasten, nuorten ja lapsiperheiden luistelun harrastamisen mahdollistavalle ulkotekojälle olisi kysyntää. - Päiväkotipihojen liikkumismahdollisuuksien kehittämiselle tarvetta joissakin päiväkodeissa (vrt. koulupihat). - Pyörätieverkostossa joillakin tieosuuksilla haasteita teiden kunnan ja siten turvallisuudenkin osalta. Myös reitistön kattavuudessa puutteita mm. Kalannin osalta . - Luontoliikunta- ja ulkoilureitistöissä vielä kehittämispotentiaalia mm. merellisyyden hyödyntämisen näkökulmasta ja reitistöjen houkuttelevuuden kehittämisen osalta.	- Lasten ja nuorten liikuntaneuvontapalveluiden osalta ollaan vielä ”lähtötelineissä. - Liikkuva koulu –toiminnassa kehittämistarpeita erityisesti yläkouluikäisten välituntiliikkumisen edistämisessä. - Soveltavan liikunnan palvelutarjonta heikkoa resurssipulankia.	- Liikkumisen edistämistyöhön laajaan kokonaisuuteen (olosuhteet, palvelut ja tukitoiminnot) liittyy kokonaiskoordinaation ja eri toimijoiden pitkäjänteisen sitouttamisen haasteita. - Kaupungin liikuntapalvelut / -mahdollisuudet näkyvät vain ohuesti kaupunkistrategiassa ja kaupungin brändin rakentamisessa – potentiaalia olisi kuitenkin isompaan rooliin mm. yhtenä kaupungin tärkeänä veto/pitovoimatekijänä.

* Tiivistelmä ohjausryhmän tekemästä SWOT -analyysistä

Ohjelman päätoimenpiteet

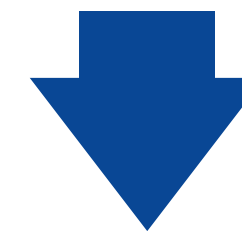
Liikkumisohjelman päätavoitteet

Kaupunkistrategiset ohjurit

Kaupunkistrategian ja hyvinvointiohjelman ydintavoitteita, joita erityisesti edistetään liikkumisohjelman kautta:

- Kaupunkilaisten HYVÄ ELÄMÄ / "Toimivat ja asukaslähtöiset palvelut" sekä "Turvallinen, kaunis ympäristö ja sosiaalisesti vahva yhteisö"
- Edistetään ja ylläpidetään hyvinvointia, terveyttä, turvallisuutta ja osallisuutta

Liikkumisohjelman päätavoitteet

Olosuhteiden kehittäminen

Jatketaan aktiivista lähiliikuntapaikkaverkoston kehittämistä ja parantamista. Eri-tyistä huomiota kiinnitetään houkuttelevien ulkokuntoilupaikkojen luomiseen. Ohjelmakaudella panostetaan vahvasti myös ulkoliikuntapaikkaverkoston strategisen kokonaiskehittämision aikaansaamiseen "Liikuntapuisto -ajattelun" pohjalta. Lisäksi tehdään isojen liikuntapakkahankkeiden pohjaselvityksiä mm. jäähallin peruskunnostamisen osalta.

Palveluiden kehittäminen

Ohjelmakaudella vauhditetaan ja edelleen kehitetään eri-ikäisten liikkumisen edistämiseen tähtäävien valtakunnallisten kehittämishojelmien paikallisia toimenpiteitä (Liikkuva varhaiskasvatus ja Liikkuva koulu, Voimaa vanhuuteen yms). Lisäksi kehittämispanostuksia kohdistetaan koulujen liikuntakerhotoiminnan sekä kaupungin liikunta- neuvontapalveluiden vahvistamiseen.

Tukitoimintojen kehittäminen

Liikkumisohjelman jalkauttamisen tueksi luodaan poikkihallinnollinen ohjausryhmä sekä kehitetään aktiivisesti kaupungin liikkumisen edistämistyöhön liittyvää viestintää sekä osallistamisen ja tiedolla johtamisen toimintamalleja. Lisäksi ylläpidetään kaupungin liikkumisen edistämistyössä vaadittavaa osaamista aktiivisella henkilöstön kouluttamisella ja verkostoitumisella.

Liikuntaolosuhteet

Osa-alueet	Päätoimenpiteet
LIIKUNTA- OLOSUHTEIDEN KEHITTÄMIS- HANKKEET	- Kehitetään kaupungin ulkoliikuntapaikkojen tarjontaa osana uutta rakenteilla olevaa alueellisten liikuntapuistojen toteutusmallia. Samassa yhteydessä ratkotaan myös muiden lähiliikuntaolosuhteiden kehittämistarpeita (mm. Kalannin kuntoportaat, Pietolan ulkokuntosali, ulkosalibandykentän tarve keskusta-alueella yms.). Alueellisiin liikuntapuistoihin kytkeytyvien liikuntapaikkahankkeissa tavoitteena - hankkeiden toteutus v. 2026-2029 aikana. - Parannetaan päiväkotijä ja koulupihojen liikkumismahdollisuuksien vuosittaisten kunnostusmäärärahojen puitteissa. - Kehitetään ja kunnostetaan kaupungin kävely- ja pyörätieverkostoa päivitetyn ”Kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelman” mukaisesti - Kehitetään nykyisten uimarantojen varustusta vuosittaisten määrärahojen puitteissa
SUUNNITELMA- JA SELVITYSTYÖT	- Tehdään kokonaisvaltainen kaupungin ulkoliikuntapaikkojen kehittämissuunnitelma ”Liikuntapuisto -ajattelun” pohjalta. Pää tavoitteena saada laajempi alueellinen tarkastelumalli kaupungin ulkoliikuntapaikkaverkoston yksittäisten liikuntapaikkojen tarkastelun sijaan. Kehittämissuunnitelman tuottaminen v. 2026-2027 aikana. - Toteutetaan jäähallin peruskorjauksen suunnittelu - Tehdään suunnitelma Kalannin urheilutalon jatkosä osalta ja sen pohjalta tulevaisuusnäky myös kaupungin liikuntasali- ja kuntosaliverkostoa koskien. - Tehdään kaupungin leikkipaikkaverkostoa koskeva nykytilaselvitys ja sen pohjalta verkostoa koskeva uudistamissuunnitelma - Tehdään selvitys ulkotekojääkentän toteuttamismahdollisuudesta kaupungin keskusta-alueelle - Päivitetään aktiivisesti kaupungin ylläpitämien luontoreittien reittisopimuksia maanomistajien kanssa

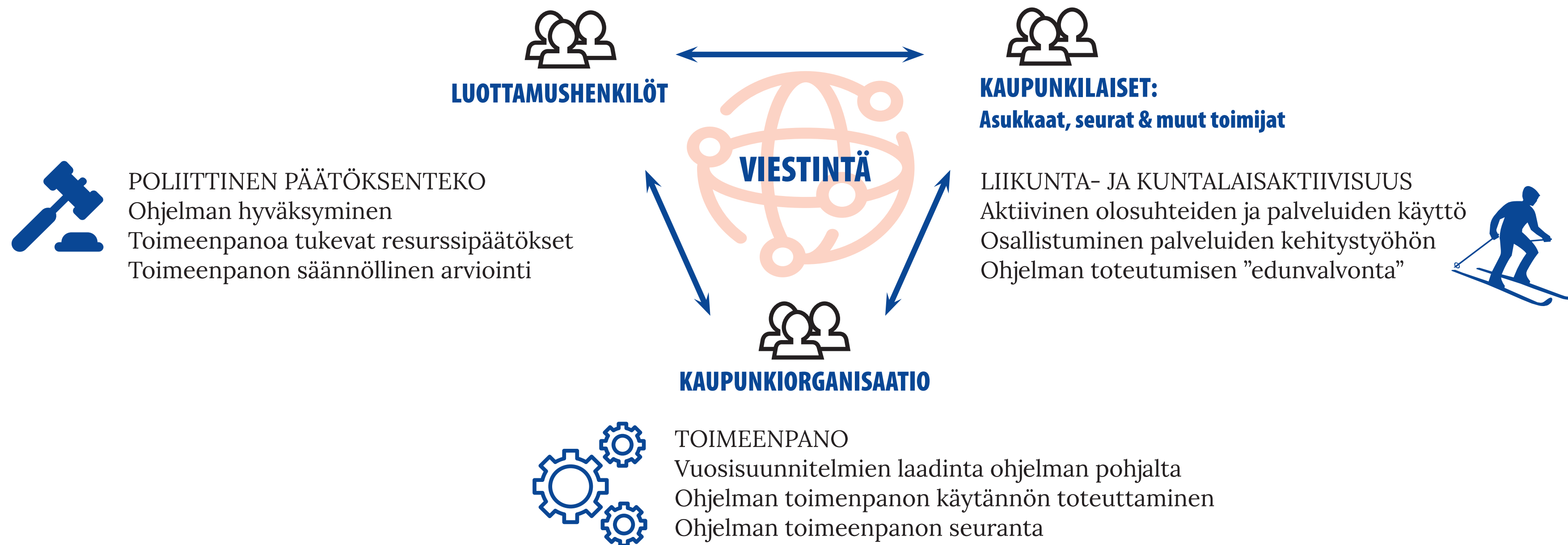
Palvelut ja tukitoiminnot

Osa-alueet	Päätoimenpiteet
PALVELUIDEN KEHITTÄMINEN	• Edelleen kehitetään kaupungin Liikkuva varhaiskasvatus -toimintaa. Huomioita erityisesti mm. yksikkö-tasoiseen toiminnan suunnitelmallisuuden kehittämiseen. • Jatketaan aktiivisesti lasten ja nuorten koulupäivien aikaisen liikkumisen lisäämistä Liikkuva koulu -toiminnan kautta. Tavoitteena mm. pitkien ”liikkumisvälituntien” juurruttaminen kaikkiin ala- ja yläkouluihin. • Vahvistetaan kouluissa tapahtuvaa liikuntakerhotoimintaa mm. luomalla uusia lapsia ja nuoria kiinnostavia toimintamuotoja (esim. kuntosaliharjoitteluun liittyvän kerhotoiminnan kehittäminen yläkouluissa). • Jatketaan ja edelleen kehitetään eri ikäryhmien ryhmäliikuntaneuvonnan toimintamallia. Erityinen painopiste lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan toimintamalliin panostaen ja perheliikunnan toteutumiseen. • Ylläpidetään liikuntapalveluiden järjestämää liikuntatarjontaa kaikille ikäryhmille.
TUKITOIMINTOJEN JA TOIMINTATAPOJEN KEHITTÄMINEN	• Luodaan Liikkumisohjelman tueksi poikkihallinnollinen ohjausryhmä, joka koordinoi ja seuraa ohjelman toimeenpanoa. Kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa. Liikuntapalvelut kokoonkutsujana. • Kehitetään kaupungin liikuntapalveluiden viestintää niin, että tunnettuus kasvaa ja viestintä on saavutettavaa sekä yhdenvertaista kaikille verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa ja lehdissä. • Varmistetaan liikkumisen edistämistyöhön kytkeytyvän kaupungin henkilöstön osaaminen aktiivisella kouluttamisellasekä alueellisella ja valtakunnallisella verkostoitumisella Vahvistetaan paikallistason yhteistyötä liikkumisen edistämistyössä mm. kehittämällä liikuntaseurojen ja liikunta-alan yrittäjien kohtaamisten toimintamalleja • Kehitetään liikuntapalveluiden tiedolla johtamisen toimintamalleja mm. liikuntapalveluiden vaikutusten arvioinnin osalta • Lisätään kaupungin liikuntapaikkaverkoston ylläpidon kustannustehokkuutta mm. kehittämällä liikunta-paikkojen kustannusseurannan toimintamalleja sekä hyödyntämällä aktiivisesti nykyteknologian mahdollisuuksia (mm. energiatehokkuutta lisäävät kunnostustoimenpiteet liikuntapaikoilla)

Ohjelman toimeenpano ja seuranta

Ohjelma linjaa Uudenkaupungin liikkumisen edistämistyötä ja sen päätoimenpiteitä vuoteen 2030 saakka. Ohjelman toimenpiteitä täsmennetään vuosittain kaupungin eri toimialojen talous- ja toimintasuunnitelmien laadinnan yhteydessä. Lisäksi ohjelman toteutusta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti kaupunkiorganisaation sisällä. Toisaalta ohjelman jalkauttaminen edellyttää sujuvaa ja avointa yhteispeliä, jossa kaupunkiorganisaation ohella myös asukkailla, seuroilla ja muilla paikallistoimijoilla on oma tärkeä roolinsa. Tätä yhteispeliä kuvataan alla.

Tältä osin ohjelma on myös avoin kutsu kaikille eri toimijoille tuomaan oman osaamisensa ja innostuksensa Uudenkaupungin liikuntaolosuhteiden ja palveluiden paikalliseen kehittämistyöhön. Uudenkaupungin monipuoliset liikkumismahdollisuudet ovat olemassa kaikkia asukkaita ja paikallistoimijoita varten.

Liikkumisen edistämistyön organisointi Uudessakaupungissa

Kaupungin toimialat

Hallinto- ja elinvoima- palvelut

Kaupungin strategiatyön johtaminen

Elinkeinopalvelut

- Liikunta vetovoimatekijänä
- Tapahtumat

Työhyvinvointi

- Liikuntaedut
- Liikkumiseen kannustaminen

Kaupunkisuunnittelu Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen

- Turvallinen, toimiva, viihtyisä ja esteetön liikkumisympäristö

Kaavoitus ja maankäyttö

- Arki- ja hyötyliikkumiseen kannustava ympäristö

Viestintä ja markkinointi

- Liikuntamyönteinen ote markkinoinnissa

Tekniset- ja ympäristö- palvelut

Liikuntapaikat ja liikkumisympäristöt

- Liikunta- ja urheilupaikat, suunnittelu yhdessä liikuntapalvelujen kanssa
- Luonto- ja puistoalueet
- Leikkipuistot
- Talvikunnossapito

Väylien yllä- ja kunnossapito

- Liikkumisympäristön laatutaso ja ympärivuotisuus tärkeimmillä reiteillä.

Esteettömyys

- Uudisrakentamis- ja saneeraus-kohteissa esteettömyyden varmistaminen

Kasvun ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus ja esiopetus

- Liikkuva varhaiskasvatus
- Liikkumista tukeva toimintaympäristö (tilat ja piha-alueet) sekä toiminta-kulttuuri
- Kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen liikkumisen näkökulmasta

Perusopetus

- Liikkuva koulu
- Liikkumista tukevat opetusympäristöt ja piha-alueet sekä liikkumista tukeva toimintakulttuuri
- Liikkumaan innostavat opetus-menetelmät
- Innostava liikunnanopetus
- Liikunnallinen iltapäivä ja kerho-toiminta
- Liikkumaan kannustava välitunti-toiminta

Lukio- ja ammatillinen koulutus

- Liikkumista tukeva oppimisympäristö ja toimintakulttuuri
- Lukion urheilu- ja valmennusjaksot
- Liikunnan lukiodiplomi

Hyvinvointi- ja vapaa-aika- palvelut

Liikuntapalvelut

- Liikunta- ja urheilupaikat, suunnittelu yhdessä teknisten palveluiden kanssa
- Liikuntapalvelut kaikille ikäryhmille
- Liikuntaan aktivointi, liikuntaneuvonta
- Osallisuus ja osallistaminen
- Liikuntaseurojen tukeminen
- Liikuntaohjelman johto, toteutus ja seuranta

Nuorisopalvelut

- Matalan kynnyksen liikuntatoiminta nuorisotilatoiminnassa ja pienryhmä-toiminta
- Nuorten tukeminen ja neuvonta
- Nuorten osallistamisen edistäminen

Vakka-opisto

- Liikuntaryhmät
- Luennot

Kulttuuri

- Kulttuurikohteiden liikunnallistaminen
- Tapahtumat

Maahanmuutto

- Liikkuminen osana kotoutumista

Ikäihmisten palvelut

- Sakunkulman päiväkeskus
- Voimaa Vanhuuteen

Uudenkaupungin liikuntapalveluiden vetovoimatekijöitä

* Kevään 2025 asukaskyselyssä kysyttiin aikuisvastaajilta mikä on Uudenkaupungin paras /erityinen liikuntaan tai urheiluun liittyvä vetovoimatekijä. Kyselyssä eniten mainintoja saivat Winterin monitoimijatalo, Winterin uimahalli, kaupungin luonto- ja ulkoilualueet sekä kaupungin frisbeegolf-radat. Ohessa joitakin poimintoja saaduista vastauksista

Täydentävänä huomiona: myös v. 2025 tehty "Seutukaupunkien vetovoimatutkimus" (n= 57 kaupunkia) osoitti, että Uudenkaupungin vapaa-ajan toiminnot ovat merkittävässä osassa kaupunkilaisten hyvinvoinnin sekä alueen houkuttavuuden kannalta.

Yhteystietoja

Liikuntapalvelujen vastaava

Taru Joutsa-Huutola

taru.joutsa-huutola@uusikaupunki.fi

Vihertyönjohtaja Maria Saarinen

maria.saarinen@uusikaupunki.fi

www

uki.fi/ulkoliikuntapaikat

<https://www.uki.fi/liikunta>

Instagram

@uki_liikkuu

Facebook

@Liikuntapalvelut Uusikaupunki

Uusikaupunki

NORTHSPORT
CONSULTING

